

Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny

KLUB DZIECIĘCY WYSPA MALUCHA

ul. Polna 1

w Radziejowie

Spis treści

I. Wprowadzenie	3
II. Wizytówka instytucji	3
III. Cele opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne	4
1. Cele ogólne	4
2. Cele szczegółowe	5
IV. Metody pracy z dziećmi i wskazówki metodyczne	5
1. Metody pracy z dziećmi młodszymi w wieku do 18 miesięcy:	6
2. Metody pracy z dziećmi starszymi w wieku powyżej 18 miesięcy:	6
3. Wskazówki metodyczne dla personelu	6
V. Harmonogram obejmujący stałe i zmienne elementy dnia	13
VI. Planowane aktywności.....	14

I. Wprowadzenie

Celem niniejszego opracowania jest zapewnienie kompleksowego, spójnego i dostosowanego do potrzeb rozwoju dziecka wsparcia we wszystkich obszarach jego funkcjonowania – fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym – w warunkach bezpieczeństwa, akceptacji i troski. Plan opiekuńczo–wychowawczo–edukacyjny (dalej: OWE) stanowi dokument określający kierunki oraz formy wsparcia rozwoju dzieci w wieku do lat 3, objętych opieką klubu dziecięcego. Opracowany jest w oparciu o obowiązujące przepisy oraz standardy jakości opieki. Ma na celu zapewnienie dzieciom optymalnych warunków do wszechstronnego, harmonijnego rozwoju, z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb, możliwości oraz sytuacji rodzinnej. Dokument ten służy jako narzędzie wspomagające systematyczne, świadome i profesjonalne działania opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne, podejmowane przez personel klubu dziecięcego. Uwzględnia on całościowe podejście do rozwoju dziecka z poszanowaniem jego podmiotowości oraz prawa do wychowania w atmosferze bezpieczeństwa, akceptacji i szacunku. Ponadto plan OWE określa sposób sprawowania opieki nad dziećmi w Klubie Dziecięcym „ Wyspa Malucha „w Radziejowie ul. Polna 1 , z uwzględnieniem ich wieku oraz potrzeb rozwojowych. Obejmuje zagadnienia metodyczne, w szczególności dotyczące celów opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnych, metod pracy z dziećmi, harmonogramu obejmującego stałe i zmienne elementy dnia oraz planowanych aktywności.

II. Wizytówka instytucji

1. Klub Dziecięcy „ Wyspa Malucha „ mieści się w Radziejowie przy ul. Polna 1. Jest placówką , której organem prowadzącym jest Wyspa Młodych Kolumbów Magdalena Ilecka , został wpisany do rejestru żłobków i klubów dziecięcych dnia 22 grudnia 2020r. pod numerem 17861/Z.
2. Placówka położona jest w dogodnej części miejscowości. Dla rodziców/opiekunów prawnych przywożących dzieci samochodem dostępne są miejsca parkingowe w pobliżu budynku.
3. Klub dziecięcy mieści się w parterowym budynku wolnostojącym . Placówka jest w jednym budynku razem z przedszkolem. Powierzchnia jaką zajmuje klub dziecięcy wynosi 90 m². Co stanowi sala dla dzieci 59 m² , przy Sali znajduje się toaleta dla dzieci – 13m² , szatnia – 16 m² oraz toaleta dla personelu 2 m². Placówka jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Do dyspozycji dzieci pozostaje ogrodzony teren wokół budynku z placem zabaw dedykowanym dzieciom w wieku żłobkowym. Obok placówki znajduje się też miejski - ogólnodostępny ogrodzony teren zielony wraz z placem zabaw. Tereny te służą do różnorodnych zabaw, kreatywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu. Klub dziecięcy posiada 1 salę wyposażoną zarówno w zabawki jak i sprzęt dostosowany do potrzeb dzieci w wieku do lat 3, który posiada stosowne certyfikaty. Sala służy też jako sala wypoczynku, posiada odpowiednią szafę na pościel i leżaki.. Ponadto do dyspozycji dzieci są oddzielne strefy aktywności do kreatywnych zabaw sensorycznych, ruchowych,

plastycznych. Przestrzeń jest aranżowana w sposób estetyczny, umożliwiający dzieciom swobodną eksplorację i zapewniając im autonomię. Wśród materiałów dostępnych dla dzieci w pomieszczeniach i na zewnątrz znajdują się naturalne materiały i przedmioty codziennego użytku.

4. W strukturze pałacyki funkcjonuje 1 grupa dziecięca w wieku od 1 do 3 roku życia. Pałacyki jest przygotowana na potrzeby maksymalnie 30 dzieci. Liczebność grupy zazwyczaj wynosi około 22 dzieci. Nad bezpieczeństwem i rozwojem dzieci czuwa wykwalifikowany personel. Liczba personelu w grupie jest zgodna z art. 15 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

5. Wykwalifikowana kadra realizuje działania dydaktyczno-wychowawcze proponując dzieciom zabawy i aktywności, za które rodzic nie ponosi dodatkowych opłat, np. zabawy sensoryczne, konstrukcyjne, przyrodnicze, umuzykalniające, zajęcia dogoterapii, teatrzyki oraz zabawy ogólnorozwojowe. W salach zabaw nie używa się muzyki jako stałego tła akustycznego.

6. Posiłki w pałacyki dostarczane są przez kuchnię, działającą przy przedszkolu publicznym, mieszczącą się w tym samym budynku.

Menu ustalane jest w porozumieniu pomiędzy kierownikiem klubu, intendentem a dyrektorem przedszkola, zgodnie z potrzebami i normami żywieniowymi, określanymi przez Instytut Żywności i Żywienia im. prof. dr med. Aleksandra Szczygła w Warszawie. W odpowiedzi na potrzeby podopiecznych przygotowywane są posiłki uwzględniające diety eliminacyjne, dostosowane dla dzieci z alergiami pokarmowymi.

III. Cele opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne

Cele opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne klubu skupiają się na zapewnieniu dzieciom wszechstronnego rozwoju w bezpiecznym i stymulującym środowisku, z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb i możliwości. Działania obejmują opiekę, wychowanie i edukację, uwzględniając wsparcie rozwoju fizycznego, emocjonalnego, społecznego i poznawczego dziecka.

1. Cele ogólne:

- 1) stworzenie optymalnych warunków pobytu dzieciom poprzez organizację codziennej opieki zapewniającej przestrzeganie praw zawartych w Konwencji o prawach dziecka i zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych – fizjologicznych, potrzeby bezpieczeństwa, potrzeby uwagi i szacunku;
- 2) stworzenie stymulującego środowiska, w którym dzieci czują się bezpieczne, mogą eksperymentować, odkrywać swoje pasje i rozwijać umiejętności w trakcie zabaw swobodnych angażujących je, rozbudzających ich ciekawość i kreatywność;
- 3) stworzenie warunków pobytu wspierających rozwój umiejętności samoregulacji i samodzielności dzieci w zakresie samoobsługi oraz w kontaktach społecznych;
- 4) wspieranie rozwoju poznawczego, twórczego, umiejętności komunikacji oraz sprawności fizycznej poprzez stworzenie środowiska edukacyjnego umożliwiającego wszechstronny i harmonijny rozwój.

2. Cele szczegółowe:

- 1) przestrzeganie praw dziecka zgodnie z Konwencją o prawach dziecka;
- 2) zaspokajanie podstawowych potrzeb fizjologicznych dzieci, takich jak odpoczynek, pożywienie oraz higiena;
- 3) zapewnianie poczucia bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego;
- 4) okazywanie uwagi, empatii oraz szacunku dla ich indywidualności i godności;
- 5) zachęcanie do samodzielności, budowanie poczucia pewności siebie uwzględniając potrzeby, zainteresowania i indywidualne tempo rozwoju;
- 6) stwarzanie warunków do rozwoju wolności myśli i wypowiedzi;
- 7) stwarzanie warunków do budowania poczucia świadomości własnego ciała;
- 8) kształtowanie świadomości i umiejętności regulowania własnych potrzeb;
- 9) rozwój sprawności fizycznej, koordynacji ruchowej, integralności sensorycznej;
- 10) budowanie poczucia własnej decyzyjności i sprawczości;
- 11) kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji u siebie i innych osób, oraz samoregulacji emocjonalnej;
- 12) kształtowanie tożsamości, poczucia odrębności, świadomości własnego „ja”, świadomości swoich potrzeb;
- 13) kształtowanie uważności na innych członków grupy i ich potrzeby;
- 14) kształtowanie gotowości do porozumiewania się, umiejętności komunikacyjnych i językowych;
- 15) kształtowanie gotowości do poznania świata, ciekawości, wytrwałości;
- 16) rozwój umiejętności utrzymywania wspólnego pola zainteresowania i uwagi;
- 17) rozwijanie i poszerzenie wiedzy i rozumienia otaczającego świata.

IV. Metody pracy z dziećmi i wskazówki metodyczne

Dobór metod pracy z dziećmi w Klubie Dziecięcym „ Wyspa Malucha „ w Radziejowie uwzględnia indywidualne potrzeby i możliwości każdego dziecka, a także ma na celu zapewnienie im poczucia bezpieczeństwa i przynależności. Relacje personelu z dziećmi są pełne szacunku, responsywne i wzajemne. Pracownicy klubiku zapewniają dzieciom stabilizację przez codzienne rytuały. Wskazane jest, by dziećmi zajmowały się stałe osoby, co sprzyja rozwijaniu bezpiecznych relacji pomiędzy opiekunem a grupą dzieci i pozwala na tworzenie relacji emocjonalnych, zapewnia poznanie indywidualnych potrzeb i możliwości każdego dziecka. Personel opiekuńczy w klubiku współpracuje z dziećmi oraz ich rodzicami/opiekunami prawnymi, aby wspierać rozwój i nabywanie nowych doświadczeń przez dzieci. Ta współpraca tworzy ramy dla pogłębiania relacji, wspiera ciągłość opieki i zapewnia dzieciom stabilność. Personel towarzyszy dzieciom podczas eksplorowania środowiska, aktywnie słucha i komentuje zaobserwowane działania dziecka. Włącza się do zabawy, jeśli reakcje dzieci sugerują taką potrzebę lub gdy obecność dorosłego jest niezbędna. Dostarcza materiałów, przedmiotów i narzędzi mogących rozwijać

i wzbogacać aktywność i zabawy dzieci. Wspiera dzieci w zrozumieniu świata, opisując wykonywane czynności, łącząc przyczynę ze skutkiem oraz pokazując chronologię wydarzeń.

1. Metody pracy z dziećmi młodszymi w wieku do 18 miesięcy:

- 1) metoda oglądowa, polegająca na stworzeniu dziecku warunków do manipulacji prostych, niespecyficznych, a następnie do manipulacji specyficznych;
- 2) metoda zabaw kontaktowo-dotykowych;
- 3) metoda zabaw kontaktowo-naśladowczych;
- 4) metoda zabaw kontaktowo-paluszkowych;
- 5) metoda dowolności w zabawie, metoda aprobaty i pochwały.

2. Metody pracy z dziećmi starszymi w wieku powyżej 18 miesięcy:

- 1) metoda oglądowa, oparta na obserwacji i pokazie;
- 2) metoda słowna – słuchanie opowiadań, czytanie bajek, nauka wierszyków i piosenek, oraz wspólne śpiewanie;
- 3) metoda praktyczna, polegająca na przyswajaniu, odkrywaniu, przeżywaniu, działaniu i eksperymentowaniu;
- 4) metoda przemienności zabaw spokojnych i ożywionych;
- 5) metoda kształtowania nawyków higienicznych i samoobsługi.

3. Wskazówki metodyczne dla personelu

3. 1. Szanowanie przez personel praw dzieci w codziennej pracy przez:

- 1) Stwarzanie dzieciom warunków do ruchu, odpoczynku i relaksu, zgodnych z ich aktualnymi potrzebami, w różnych formach, takich jak sen, słuchanie bajek, cicha aktywność na dywanie czy przebywanie na świeżym powietrzu, m.in. poprzez:
  - a) prowadzenie obserwacji dzieci i zbieranie informacji od rodziców/opiekunów prawnych dzieci na temat indywidualnych potrzeb i przyzwyczajeń;
  - b) dbałość by rytm dnia i poszczególne aktywności dostosowane były do możliwości rozwojowych dzieci, naprzemienność występowania po sobie czynności aktywizujących i wyciszających z zachowaniem równowagi pomiędzy nimi;
  - c) aranżację przestrzeni w tym pomieszczeniu przeznaczonym do odpoczynku w sposób sprzyjający odprężeniu i wyciszeniu się dzieci;
  - d) organizację dnia w sposób uwzględniający indywidualny rytm snu i odpoczynku dziecka.
- 2) Wspieranie autonomii dziecka podczas czynności higienicznych m.in. poprzez:
  - a) aranżowanie przestrzeni związanej z realizacją czynności higienicznych w sposób wspierający poczucie bezpieczeństwa dzieci i ich samodzielność;
  - b) zachęcanie i wspieranie dziecka w samodzielnym wykonywaniu czynności higienicznych, które odbywają się w zgodzie z aktualnymi potrzebami i możliwościami rozwojowymi dzieci;
  - c) zapewnienie podczas wykonywania czynności higienicznych prawa dziecka do intymności;

d) zaspokajanie indywidualnych potrzeb i przyzwyczajęń dostosowując wsparcie do poziomu rozwoju dziecka;

e) trening nawyków higienicznych i porządkowych.

3) Wspieranie samodzielności dziecka podczas posiłków, m. in. poprzez:

a) zebranie informacji od rodziców/opiekunów prawnych dziecka o jego zwyczajach żywieniowych;

b) aranżowanie dla dzieci specjalnego miejsca do spożywania posiłków;

c) wprowadzanie rytuałów w czasie wspólnego posiłku;

d) stwarzanie i kształtowanie podczas posiłków spokojnej i bezpiecznej emocjonalnie atmosfery;

e) towarzyszenie dziecku w czasie posiłku, proponowanie potraw, wyjaśnianie nazw i omawianie składników dania;

f) koncentracja na potrzebach dzieci, uwzględnianie werbalnych i pozawerbalnych sygnałów dotyczących potrzeby jedzenia;

g) szanowanie decyzji dziecka co do ilości i preferencji smakowych;

h) przeznaczanie na posiłek odpowiedniej ilości czasu;

i) niezmuszanie dzieci do jedzenia, nienagradzanie dzieci za zjedzony posiłek;

j) ćwiczenie samodzielności dzieci w zakresie spożywania posiłków, w razie potrzeby pomoc w karmieniu i karmienie dzieci.

3. 2. Budowanie bezpiecznych, opartych na szacunku relacji z dziećmi przez:

1) budowanie relacji opartej na zaufaniu i empatii;

2) dawanie dziecku przestrzeni do osvajania się z nową sytuacją w jego tempie, komunikowanie o aktywnościach, uprzedzanie o zmianach;

3) zapewnienie obecności i dostępności emocjonalnej, tj. okazywanie zainteresowania, dopasowywanie zachowania do tego, co wyrażają dzieci, i wspieranie ich w danej sytuacji;

4) dostrzeganie i regulowanie emocji dziecka i jego gotowości do interakcji;

5) reagowanie na werbalne i niewerbalne zachowania dzieci, nazywanie emocji dzieci oraz własnych;

6) ułatwianie dzieciom zrozumienia rytmu dnia przez codzienne rytuały;

7) zmniejszenie poziomu stresu związanego ze zmianami m.in. poprzez częste rozmowy z dzieckiem w przyjaznym tonie, angażowanie w interesujące go czynności i zabawy, zapewnienie rutyny, bezpieczeństwa emocjonalnego i przewidywalności;

8) budowanie poczucia bezpieczeństwa i zaufania do dorosłych m.in. poprzez pozytywną i szczerą komunikację, zapewnienie bliskości i zainteresowania;

9) budowanie autonomii dziecka poprzez stwarzanie możliwości dokonywania wyboru, współdziałania w grupie;

10) udzielanie wsparcia w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych między dziećmi;

11) umożliwianie dzieciom prawa do decydowania, szanowanie ich wyborów.

3. 3. Wspieranie u dzieci poczucia przynależności i uważności na inne osoby poprzez:

1) aranżowanie przestrzeni, by dzieci mogły widzieć, co robią inni, m.in. poprzez:

- a) podział sali na kilka stref wyposażonych w zróżnicowane zabawki i materiały oraz pozwalających dzieciom na podejmowanie różnorodnych działań dostosowanych do ich wieku i potrzeb rozwojowych;
  - b) zorganizowanie przestrzeni w sposób umożliwiający jej przekształcanie w odpowiedzi na potrzeby dziecka i jego aktualne zainteresowania przez wyznaczenie stref aktywności;
  - c) dostosowanie przestrzeni do potrzeb i możliwości dzieci;
- 2) umożliwienie dzieciom podejmowania decyzji w sprawach ich dotyczących, wspierania ich autonomii, rozwoju społeczno-emocjonalnego i poczucia sprawczości przez:
- a) umożliwienie drobnych wyborów, decyzji dnia codziennego;
  - b) umożliwienie współdecydowania o zabawach, aktywnościach;
  - c) umożliwienie udziału w rytuałach i czynnościach dnia;
  - d) włączenie dzieci w dekorowanie sali;
- 3) wspieranie dzieci w wyrażaniu emocji, decydowaniu o sobie poprzez szanowanie jego sprzeciwu i uznaniu granic;
- 4) stworzenie warunków do zwiększenia samodzielności dzieci w czynnościach dnia codziennego oraz czynnościach higienicznych zgodnie z gotowością rozwojową;
- 5) zachęcanie do porządkowania po sobie oraz angażowanie dzieci do wspólnego dbania o ład w sali;
- 6) wzmocnianie pozytywnych zachowań;
- 7) stwarzanie przyjaznego środowiska oraz stosowanie rytuałów dnia codziennego;
- 8) organizowanie zabaw wspierających umiejętności komunikacji, współpracy i współdziałania w grupie;
- 9) wspólne realizowanie harmonogramu dnia, z powtarzającymi się zabawami integrującymi dzieci;
- 10) strategii wspierających i rozwijających umiejętności społeczne w tym:
- a) nauka etapami – najpierw zabawa równoległa, potem strefy współdzielenia, aż do wspólnych zadań;
  - b) modelowanie przez dorosłych zachowań, poprzez inicjowanie współpracy i rozmowę;
  - c) pozytywne wzmocnienie dziecka, pokazywanie wartości współpracy;
  - d) obserwacja i wsparcie emocjonalne;
- 11) zwracanie uwagi na sygnały zainteresowania dziecka innymi dziećmi i wspieranie nawiązywania relacji między nimi;
- 12) wykorzystywanie wiedzy o zainteresowaniach i temperamencie dzieci do angażowania ich do wspólnych zabaw;
- 13) zadania personelu w zakresie rozwijania u dzieci kompetencji społecznych obejmują m.in.:
- a) dawanie dzieciom wskazówek, jak ze sobą współpracować;
  - b) dawanie dzieciom możliwości decydowania, z kim chcą się bawić, jednocześnie w razie potrzeby udzielając wsparcia;
  - c) dawanie wskazówek, jak dziecko może się zachować w konkretnej sytuacji poprzez

pozytywne komunikaty korygujące;

14) wyjaśnianie dzieciom obowiązujących w grupie zasad w sposób zrozumiały i czytelny;

15) celebrowanie świąt i innych wydarzeń poprzez budowanie atmosfery radości, przynależności i samoświadomości dziecka jako ważnej jednostki w społeczności:

a) dekorowanie sali wspólnie z dziećmi;

b) zajęcia tematyczne dostosowane do wieku i okolicznościowych świąt uwzględniających odmienności kulturowe;

a) organizację wydarzeń integracyjnych z udziałem rodziców;

b) organizację wydarzeń bez wykluczania, tj. wspólne tradycje, bez narzucania dogmatów czy kontekstu religijnego, otwartość na rodzinę przez angażowanie rodziców.

3. 4. Zapewnienie dzieciom warunków do poznawania i doświadczania otaczającego świata:

1) Przestrzeń w placówce jest aranżowana w sposób estetyczny i spójny z planem OWE

w sposób umożliwiający wydzielenie co najmniej trzech spośród poniższych stref zainteresowań dla dzieci:

a) Strefa wspólnego czytania:

przestrzeń wydzielona w najcichszym miejscu sali z naturalnym dostępem do światła dziennego, jednocześnie z możliwością przyciemnienia. Strefa wyposażona jest w miękkie dywan, poduszki i kocyki.

b) Strefa zabaw konstrukcyjnych:

przestrzeń do swobodnego budowania i układania klocków, piętrenia i rozkładania. Strefa wyposażona jest w niskie regały, kosze, pojemniki z klockami, układankami, puzzlami, samochodami.

c) Strefa zabaw ruchowych:

przestrzeń wydzielona w sali z dużą, bezpieczną powierzchnią do poruszania się, wyposażona w sprzęty oraz elementy gimnastyczne.

d) Strefa zabaw plastycznych:

przestrzeń umieszczona w miejscu z łatwą do utrzymania porządku nawierzchnią ułatwiającą twórczą zabawę. Strefa wyposażona w materiały plastyczne, papier, materiały naturalne i recyklingowe, materiały o różnych fakturach, wyposażona w stoliki, krzesła i pojemniki z obrazkami przedstawiającymi zawartość.

e) Strefa zabaw wodą i piaskiem:

przestrzeń, w której znajdują się woda, piasek, łopatkę, kubki, garnki, lejki, sitka, cedzaki, tace, pojemniki, kuwety, butelki i inne przedmioty służące do wałkowania, przesypywania i przelewania.

f) Strefa zabaw tematycznych:

przestrzeń wyposażona w regały z akcesoriami umożliwiającymi dzieciom wybór

rekwizytów do zabaw tematycznych.

g) Strefa zabaw muzycznych:

przestrzeń wyposażona w dywan i pudełka, w których znajdują się instrumenty muzyczne.

2) Strefy zainteresowań zapewniają dzieciom poznawanie i doświadczanie otaczającego świata poprzez następujące aktywności:

a) tworzenie warunków do harmonijnego rozwoju dziecka w zgodzie z jego

indywidualnymi cechami, w swoim tempie i aktywności podejmowanej w zależności od indywidualnych zainteresowań oraz umiejętności;

b) aranżowanie przestrzeni klubu w sposób sprzyjający rozwojowi i różnorodnym kontaktom i relacjom między dziećmi, umożliwiającą podejmowanie różnych aktywności i zabaw zgodnie z potrzebami i zainteresowaniami dzieci;

c) aranżowanie otoczenia w sali w sposób umożliwiający doświadczanie różnych aktywności, np. ruchowej, relaksu i wyciszenia, sensorycznej, konstrukcyjno-manipulacyjnej, eksplorowania i wielozmysłowego doświadczania, zabaw naśladowczych związanych z odtwarzaniem codziennych czynności wykonywanych w domu i w najbliższym otoczeniu;

d) organizowanie przez personel aktywności rozwijających myślenie przyczynowo-skutkowe, zabaw dostosowanych do różnych etapów rozwoju dzieci, m.in. zabaw eksperymentalnych, sensorycznych, eksploracyjnych, przyrodniczych;

e) kreowanie przestrzeni o zróżnicowanych bodźcach sensorycznych;

f) elastyczne dopasowanie otoczenia klubu dziecięcego do danego etapu rozwoju, potrzeb i możliwości dzieci poprzez regularne uzupełnianie i zmiany wyposażenia oraz materiałów do zabawy;

g) nazywanie przyczyn i skutków, używanie i zachęcanie dzieci do używania określeń dla cech przedmiotów, używanie określeń przestrzennych;

h) działania personelu kształtujące u dzieci umiejętności obserwacji i doświadczania otaczającego świata;

i) zachęcanie dzieci do zadawania pytań o otaczający świat, takich jak: co?, dlaczego?, jak to działa?;

j) podejmowanie działań w zabawie i obserwowanie zachowań dzieci;

3. 5. Tworzenie dzieciom środowiska sprzyjającego mówieniu, słuchaniu

i porozumiewaniu się poprzez rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się z uwzględnieniem:

1) mówienia do dzieci często, z wyraźną intonacją, nazywanie czynności, przedmiotów i emocji;

2) nawiązywania z dzieckiem kontaktu wzrokowego;

3) dostosowywania złożoności własnych wypowiedzi do poziomu komunikacji dziecka i nieinfantylnizowanie komunikacji z dziećmi;

4) stosowania uproszczeń (ale nie języka „dziecinnego”) w kontaktach z dziećmi jeszcze nie

mówiącymi lub zaczynającymi mówić;

5) używania pytań otwartych i zamkniętych, na które dzieci mogą dać krótką odpowiedź, wypowiedzenie się pełnymi, choć krótkimi zdaniami;

6) używania pytań rozszerzających lub inicjujących rozmowę w sposób budzący zainteresowanie albo działanie dziecka;

7) reagowania na komunikaty werbalne i pozawerbalne, rozwijanie wypowiedzi dziecka;

8) czekania na odpowiedź dziecka (werbalną lub niewerbalną), zanim przejdzie się do następnych pytań lub komentarzy;

9) aranżowania zabaw wspierających czynną mowę dziecka, np. śpiewanie piosenek, zabawy paluszkowe i rytmiczne, odgrywanie ról i sytuacji z wykorzystaniem lalek, pacynek, zabawy w teatr;

10) aranżowania przestrzeni sprzyjającej rozmowie, np. zabawy w kącikach tematycznych, z wykorzystaniem zabawek pobudzających dialog;

11) organizacji przestrzeni przez unikanie nadmiaru hałasu – wyciszenie źródła dźwięków, kącików odpoczynku i relaksu, dbałość o akustykę;

12) budowania atmosfery bezpieczeństwa i akceptacji m.in. poprzez stałe zachęcanie dziecka do komunikowania się, nieocenianie mowy dziecka;

13) rozwijania aktywnego słuchania i uwagi słuchowej dzieci m.in. poprzez:

a) skupianie uwagi dzieci na komunikatach i reagowania na nie;

b) stworzenie przestrzeni i atmosfery, która zachęca dziecko do uważnego słuchania;

c) prowadzenie zabaw rozwijających słuch dzieci, np. z użyciem dzwonka, klaskania, szeptu, przez zabawy rytmiczne, słuchanie piosenek i książek dźwiękowych;

d) codzienne rytuały oparte na słuchaniu w tym czytanie książek, stałe komunikaty, które pomagają dzieciom rozpoznawać słowa i intonację a także stosowanie ciszy, która uczy dzieci na czym polega różnica między hałasem a spokojem,

e) wzmacnianie pozytywnych reakcji słuchowych;

14) wzbogacania słownictwa dzieci w codziennej pracy m.in. poprzez:

a) mówienie do dziecka używając różnorodnego słownictwa oraz unikanie zdrobnień;

b) nazywanie przedmiotów i czynności, powtarzanie i rozwijanie wypowiedzi dziecka;

c) używanie prostych przymiotników;

d) codzienne czytanie książek oraz omawianie treści i ilustracji;

e) śpiewanie piosenek i rymowanek;

f) realizowanie zabaw tematycznych i sytuacyjnych;

g) inicjowanie zabaw słownych i dźwiękonaśladowczych.

3. 6. Kształtowanie otoczenia umożliwiającego rozwój sprawności fizycznej dzieci oraz angażowanie zmysłów m.in. poprzez:

1) organizację dnia codziennego zapewniającą aktywizację dzieci w tym codzienną

- aktywność fizyczną, pobyt na świeżym powietrzu, zachęcanie do samodzielności;
- 2) organizację pracy z dziećmi zapewniającą warunki rozwoju sprawności w zakresie motoryki małej:
- a) stwarzanie dzieciom możliwości ćwiczenia sprawności rąk, w szczególności przez zostawienie im czasu na swobodną zabawę i manipulację;
  - b) inicjowanie zabaw z użyciem materiałów plastycznych;
  - c) zapewnienie zabaw manipulacyjnych, rozwijających koordynację ręka–oko oraz motorykę małą;
- 3) zaaranżowanie przestrzeni umożliwiającej rozwój percepcji zmysłowej:
- a) aranżowanie otoczenia stymulującego, bezpiecznego, dostosowanego do wieku i możliwości rozwojowych dzieci, umożliwiającego obserwację otoczenia i zmian w nim zachodzących;
  - b) zapewnienie dostępu do sprzętu i zabawek rozwijających:
    - percepcję wzrokową: kontrastowe grafiki, przezroczyste pojemniki z różnymi materiałami do obserwacji, ścianki sensoryczne, lustra, zabawki świetlne, projektory;
    - percepcję słuchową: odtwarzanie spokojnej muzyki klasycznej, odgłosów natury, zabawy dźwiękonaśladowcze z użyciem głosu i prostych przedmiotów;
    - percepcję dotykową: zabawy sensoryczne różnymi fakturami inicjujące czynności ściskania, przesypywania, przelewania, gniecenia;
    - percepcję węchową: zabawy z wykorzystaniem materiałów zapachowych, wykonanych z bezpiecznych i naturalnych produktów;
    - percepcję smakową: degustacje nowych potraw, zabawy w rozpoznawanie smaków, angażowanie dzieci w przygotowanie przekąsek, rozmowy o smakach;
- 4) organizowanie pracy z dziećmi zapewniającej warunki rozwoju sprawności w zakresie motoryki dużej, koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi, np. poprzez:
- a) aranżowanie przestrzeni do swobodnego ruchu umożliwiającej pełzanie, raczkowanie, chodzenie, bieganie i turlanie;
  - b) zapewnienie sprzętu i zabawek umożliwiających rozwój zmysłu równowagi, usprawniający koordynację, siłę mięśniową;
- 5) proponowanie dzieciom ćwiczeń opartych na zabawie z zakresu koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi;
- 6) organizację pracy z dziećmi zapewniającą wspieranie czucia głębokiego oraz kształtowanie schematu własnego ciała;
- 7) zapewnienie dzieciom ruchu przy muzyce, w tym zajęcia rytmiczne;
- 8) zapewnienie zabaw na powietrzu;
- 9) zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu, oraz stałego nadzoru dorosłych;
- 10) zachęcanie dzieci do eksploracji bez przymuszania, obserwowanie preferencji sensorycznych dziecka, reagowanie na nadwrażliwość zmysłową, zapewnienie zróżnicowanych, zmieniających się, ale przewidywalnych bodźców;

11) umożliwienie eksplorowania zgodnie z tempem i gotowością dziecka, wspieranie komunikacji z otoczeniem, reagowanie na sygnały przeciążenia nadmiarem bodźców, docenianie wysiłku, a nie efektu;

12) zachęcanie dzieci do aktywności bez przymuszania, zapewnienie bezpieczeństwa podczas ruchu obserwacja poziomu rozwoju ruchowego dziecka i jego potrzeb, proponowanie urozmaiconych form aktywności ruchowej, wspieranie dzieci z trudnościami motorycznymi przez dostosowanie przestrzeni i tempa zabaw.

3. 7. Zapewnienie dzieciom warunków do twórczej ekspresji i kontaktu z różnymi wytworami kultury i sztuki poprzez:

1) organizację pracy z dziećmi umożliwiającą podejmowanie działań twórczych, szeroko pojętych aktywności rozwijających wyobraźnię, ekspresję, kreatywność oraz samodzielność;

2) zachęcanie do spontanicznej twórczej ekspresji w różnej formie poprzez zabawy plastyczne, muzyczno-ruchowe i konstrukcyjne;

3) umożliwianie regularnego kontaktu z różnorodnymi wytworami kultury;

4) wspieranie dzieci przez udzielanie informacji zwrotnych w czasie aktywności twórczych;

5) zapewnienie swobody twórczej oraz czasu na szukanie kreatywnych rozwiązań w ciągu całego dnia;

6) zapewnienie miejsca do swobody twórczej, rysowania i malowania na pionowych płaszczyznach na wysokości wzroku dziecka;

7) organizowanie zajęć plastycznych w sposób umożliwiający uniknięcia sytuacji, gdy cała grupa dzieci robi to samo;

8) koncentrację na procesie tworzenia, a nie na wyniku.

V. Harmonogram obejmujący stałe i zmienne elementy dnia

1. Harmonogram uwzględnia stałe i zmienne elementy dnia.

2. Konstrukcja harmonogramu sprzyja poczuciu bezpieczeństwa dzieci, pozostawia przestrzeń na aktywności twórcze, ruchowe i dostosowane do potrzeb grupy danego dnia.

3. Harmonogram dnia jest dostosowany do ich bieżących potrzeb.

Ramowy rozkład dnia Klubie dziecięcym ramowy plan dnia w Klub dziecięcy „Wyspa Malucha” w Radziejowie

6.30 – 8.00 – Schodzenie się dzieci. Swobodna zabawa w kąciakach tematycznych.

Zabawy edukacyjne z opiekunkami, tworzenie atmosfery zaciekawienia podczas zajęć. Możliwość konsultacji rodzica z opiekunem. Zabiegi higieniczne.

8.00 – 8.30 – Zabawy ruchowo-integracyjne w grupie, ćwiczenia poranne, zabawy ze śpiewem organizowane przez opiekunki. Sprawdzanie obecności i zabiegi higieniczne.

8.30 – 9.00 – Śniadanie – doskonalenie umiejętności samodzielnego spożywania posiłku. Zabiegi higieniczne.

9.00 – 9.20 – Zajęcia rytmiczne stymulujące rozwój psychomotoryczny dziecka. Zabawy rozwijające wyobraźnię, spostrzegawczość i rozwój mowy.

9.20 – 10.00 – Realizacja zadań wychowawczo-edukacyjnych poprzez zajęcia z całą grupą.

10.00 – 10.15 – Zabiegi higieniczne.

10.15 – 10.35 – Drugie śniadanie – doskonalenie umiejętności samodzielnego spożywania posiłku.

Zabiegi higieniczne.

10.35 – 11.15 – Zajęcia dydaktyczne wspomagające rozwój dziecka, plastyczne, muzyczne, ruchowe, paluszkowe, sensoryczne i logopedyczne. Zabawy na placu zabaw, spacer.

11.15 – 11.30 – Zabiegi higieniczne.

11.30 – 12.00 – Obiad I, ćwiczenie umiejętności prawidłowego posługiwania się sztućcami, kształtowanie nawyku zdrowego odżywiania.

12.00 – 12.15 – Zabiegi higieniczne.

12.15 – 13.45 – Leżakowanie (drzemka) – połączone ze słuchaniem bajek, muzyki relaksacyjnej oraz kołysanek.

13.45 – 14.00 – Zabiegi higieniczne

14.00 – 14.30 – Obiad II, ćwiczenie umiejętności prawidłowego posługiwania się sztućcami, kształtowanie nawyku zdrowego odżywiania.

14.30 – 14.45 – Zabiegi higieniczne.

14.45 – 15.05 – Zajęcia dodatkowe: ogólnorozwojowe z elementami gimnastyki korekcyjnej, rytmika i praca stymulacyjna.

15.05 – 15.15 – Zabiegi higieniczne.

15.15 – 16.30 – Zajęcia zorganizowane, odbiór dzieci przez rodziców. Możliwość konsultacji rodzica z opiekunem.

VI. Planowane aktywności

1. Planowanie aktywności w klubie jest podstawą organizacji dnia i prawidłowego wspierania rozwoju małych dzieci w wieku do 3 lat.

2. Aktywności są dostosowane do wieku, potrzeb i możliwości dzieci, a jednocześnie stwarzają im warunki do swobodnej zabawy, eksplorowania otoczenia oraz rozwijania umiejętności społecznych, językowych, motorycznych i emocjonalnych.

3. Rodzaje aktywności

Obszar rozwoju Przykładowe aktywności:

1. Język i komunikacja

1) mówienie do dziecka podczas codziennych czynności;

2) rozmawianie z dzieckiem, zadawanie pytań, budowanie prostych odpowiedzi na pytania, np. w nawiązaniu do wysłuchanych treści;

- 3) tworzenie prostych historyjek aktywizujących myślenie językowe na podstawie oglądanych obrazków;
- 4) codzienne rytuały z tymi samymi zdaniami, ułatwiające dziecku zapamiętanie struktury językowej na przywitanie;
- 5) używanie zwrotów grzecznościowych adekwatnie do sytuacji;
- 6) czytanie książek, bajek terapeutycznych opowiadających o emocjach,
- 7) układanki, książeczki obrazkowe, zabawy paluszkowe, rymowanki i proste wierszyki z elementami naśladowania czynności, zwierząt, przedmiotów znajdujących się w otoczeniu;
- 8) zabawy naśladowujące odgłosy zwierząt i otoczenia;
- 9) zabawy w rozpoznawanie i nazywanie dźwięków pojazdów, zwierząt;
- 10) zabawy rozwijające umiejętność rozpoznawania emocji, budowania empatii poprzez naśladowanie różnych emocji;
- 11) zabawy w grupie z podziałem na role;
- 12) zabawy w powtarzanie poszczególnych słów i dzielenie ich na sylaby;
- 13) zabawy z lustrem pozwalające na uchwycenie mimiki i artykulacji;
- 14) zabawy ćwiczące rozpoznawanie głosów i znaczenia poprzez mówienie różnymi głosami;
- 15) zabawy fonetyczne oraz intonacyjne.

2. Motoryka duża

- 1) zabawy wspomagające koordynację ruchową, równowagę oraz świadomość własnego ciała: pokonywanie toru przeszkód, wspinięcie, przechodzenie przez tunel, pokonywanie schodów, podciąganie, zjeżdżanie;
- 2) zabawy naśladowujące zwierzęta: podskoki, stanie na jednej nodze, chodzenie na palcach, na piętach, wspinięcie się na palce, wymachy rąk i nóg;
- 3) zabawy koordynujące oko-ręka: rzucanie piłkami do celu, podawanie piłki do innej osoby, turlanie piłki po podłodze, przekładanie woreczków, maszerowanie z woreczkiem na głowie;
- 4) swobodny taniec w parach;
- 5) zabawa ruchowa z reakcją na komunikat werbalny, niewerbalny, dźwiękowy;
- 6) zabawy rozwijające koncentrację;
- 7) zabawy rytmiczne;
- 8) zabawy z balonami, bańkami mydlanymi.

3. Motoryka mała

- 1) zabawy rozwijające koordynację, precyzję, sprawność dłoni: przesypywanie produktów sypkich do pojemników o różnej wielkości;
- 2) wyszukiwanie przedmiotów znajdujących się w ryżu, kaszy, grochu, sortowanie ich pod względem koloru, kształtu, rodzaju;
- 3) zabawa piaskiem kinetycznym, ciastoliną, masami sensorycznymi, ugniatanie, formowanie, lepienie;

- 4) przelewanie, zabawa wodą i piaskiem;
- 5) układanie przedmiotów za pomocą szczypców;
- 6) sortowanie klocków;
- 7) układanie układanek, dopasowywanie poszczególnych elementów;
- 8) przypinanie klamerek do sznurka;
- 9) zgniatanie, wałkowanie, odciskanie różnych wzorów w „ciastolinie”, plastelinie, masie solnej, piasku kinetycznym, masach sensorycznych ;
- 10) nawlekanie makaronu, dużych koralików;
- 11) rysowanie palcem, odciskanie dłoni i stóp w sypkich materiałach;
- 12) zabawa butelkami sensorycznymi: potrząsanie, turlanie, otwieranie, zamykanie, napełnianie;
- 13) wydzieranie elementów z papieru, ugniatanie, darcie;
- 14) przyklejanie kolorowych piłeczek do taśmy, wrzucanie do pudełka przez mały otwór.

4. Społeczny i emocjonalny

- 1) nazywanie i rozumienie przez dzieci emocji w codziennej komunikacji;
- 2) zabawa rozwijająca u dzieci umiejętność rozpoznawania emocji, empatię poprzez naśladowanie różnych emocji;
- 3) zabawy w grupie z podziałem na role;
- 4) zabawa „podaj dalej”, rozwijająca u dzieci współdziałanie, oczekiwanie na swoją kolej, dzielenie się oraz reagowanie na innych;
- 5) bajki terapeutyczne opowiadające o emocjach;
- 6) wzmacnianie pozytywnych interakcji poprzez organizowanie wspólnych aktywności.

5. Poznawczy

- 1) sortowanie klocków, przedmiotów według koloru, kształtu, wielkości;
- 2) zabawa z pudełkiem niespodzianką;
- 3) układanie prostych sekwencji;
- 4) zabawy tematyczne z podziałem na role naśladowujące sytuacje z życia;
- 5) zabawy z dźwiękiem rozwijające umiejętność rozpoznawania i dopasowywania do konkretnych sytuacji, zwierząt, urządzeń;
- 6) zabawy naśladowcze z pokazywaniem poszczególnych części ciała;
- 7) zabawy ze wskazaniem rozwijające umiejętność poruszania się w przestrzeni, myślenie abstrakcyjne oraz przyczynowo–skutkowe;
- 8) eksperymenty sensoryczne: zabawa wodą i piaskiem, masami plastycznymi, kostkami lodu, śniegiem, produktami sypkimi;

6. Sensoryczny

- 1) zabawy przedmiotami codziennego użytku rozwijające ciekawość i eksplorację;
- 2) zabawy masami plastycznymi;
- 3) malowanie palcami, rękoma na papierze, folii;

- 4) zabawy workami sensorycznymi wypełnionymi grochem, ryżem, watą;
- 5) zabawy dźwiękowe instrumentami muzycznymi;
- 6) zabawy pobudzające zmysł węchu;
- 7) przesypywanie kolorowego makaronu, ryżu do pojemników;
- 8) zabawy na ścieżce sensorycznej;
- 9) malowanie na papierze, folii malarskiej za pomocą rąk, pędzli;
- 10) przyklejanie do kartonu materiałów o różnych kształtach i fakturach;
- 11) tworzenie prac z masy solnej;
- 12) rysowanie kredą po tablicy lub chodniku;
- 13) tworzenie wytworów z makaronu, kasztanów, żołądzi, liści, suszonych kwiatów, ziół, przypraw, kukurydzy;
- 14) kolorowanie dużych powierzchni różnymi technikami;
- 15) budowanie prostych konstrukcji z dostępnych naturalnych materiałów.

7. Mowy i komunikacji

- 1) zabawy dźwiękonaśladowcze;
- 2) zabawy z instrumentami muzycznymi;
- 3) zabawy paluszkowe;
- 4) czytanie książek, wierszyków, opowiadanie bajek i historyjek;
- 5) zabawy naśladowcze z podziałem na role;
- 6) zabawy rytmizujące;
- 7) wspólne śpiewanie;
- 8) zabawy ruchowe z piosenką;
- 9) zabawy logopedyczne i oddechowe : gimnastyka języka;
- 10) zabawy naśladowcze ze wskazaniem części ciała;
- 11) nazywanie przez dzieci czynności wykonywanych w trakcie dnia;
- 12) rozmowy podczas posiłków.

8. Twórczy

- 1) malowanie na papierze, folii malarskiej za pomocą rąk, pędzli;
- 2) przyklejanie do kartonu materiałów o różnych kształtach i fakturach, papieru, bibuły, tkanin, liści;
- 3) tworzenie prac z masy solnej;
- 4) rysowanie kredą po tablicy lub chodniku;
- 5) tworzenie wytworów z makaronu, kasztanów, żołądzi, liści, suszonych kwiatów, ziół, przypraw, kukurydzy;
- 6) kolorowanie dużych powierzchni różnymi technikami;
- 7) budowanie prostych konstrukcji z dostępnych naturalnych materiałów.

9. Samoobsługi

- 1) czynności higieniczne;

- 2) pomoc w przygotowaniu do spożywania posiłków;
- 3) tworzenie kolorowych kanapek w trakcie spożywania posiłku;
- 4) ubieranie i rozbieranie się;
- 5) dopasowywanie części garderoby do poszczególnych pór roku i pogody;
- 6) zabawa wodą: mycie oraz wycieranie przedmiotów dnia codziennego i zabawek;
- 7) zabawy w sprzątanie, angażowanie w porządkowanie otoczenia.